

HUGO- ÉS NEBULA-DÍJAS SZERZŐ

T. KINGFISHER

HOLTAK
MOZGATÓJA

HUGO- ÉS NEBULA-DÍJAS SZERZŐ

T. KINGFISHER

HOLTAK
MOZGATÓJA

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
T. Kingfisher: *What Moves the Dead – Sworn Soldier, Book 1*
First published as a Nightfire Book in 2022
by Tom Doherty Associates
Nightfire is a trademark of
Macmillan Publishing Group, LLC.

Fordította
Tamás Gábor

Szerkesztette
Takács Gábor

ISBN 978-963-636-540-0

Minden jog fenntartva

Copyright © Ursula Vernon 2022
Hungarian edition © Kossuth Kiadó 2026
Hungarian translation © Tamás Gábor 2026
Cover design and illustration © Natasha MacKenzie
Additional Images © AdobeStock

*A Dorsai Irregulars csapatának ajánlom,
akik között Easton otthon érezhetné magát.
Shai Dorsai!*

A GOMBA LEMEZEI OLYAN MÉLYVÖRÖSEK VOLTAK, akár az elszakadt izom: az a fajta, már-már ibolyakék árnyalat, amely elborzasztó kontrasztot alkot a zsigerek fakó rózsaszínjével. Elpusztult szarvasokon és haldokló katonákon számtalan alkalommal volt módom látni, ám megdöbbenett, hogy itt is ilyesmivel találkozom.

Talán nem lett volna olyan nyugtalanító az élmény, ha a gomba nem emlékeztetett volna ennyire a húusra. A kalapok ragacsos, bézs színű duzzanatok voltak, puffadtságuk feltűnő látványt nyújtott a sötétvörös lemezekhez képest. A tengersizem kövei közül nőttek ki, akár a beteg bőrön sarjadó daganatok. Szívem szerint hátrább léptem volna a gombáktól, ám még inkább megbökdöstem volna őket egy bottal.

Körülrhatatlan büntudatot éreztem, amiért megszakítom az utat, hogy a lóról leszállva megvizsgáljam a gombákat, de már elfáradtam. És ami még fontosabb, a lovam is fáradt volt. Több mint egy hét kellett ahhoz, hogy Madeline levele eljusson hozzám, és bármennyire

is sürgető hangvétellel íródott, öt perc ide vagy oda már nem számított.

A lovam, Kópé, hálás volt a pihenőért, azonban mint-ha bosszantotta volna a környezet. Előbb a fűre pillantott, aztán rám, így jelezve, hogy nem ezt a minőséget szokta meg.

- Ihatsz belőle - mondtam neki. - De csak egy keveset.

Mind a ketten a tengerszem vizére néztünk. Sötét volt, és egészen mozdulatlan, a partja mentén ott nőttek a különös gombák és a kókadt, sűrű káka. A víz éppúgy lehetett mellig érő, mint tízembernyi mély.

- Inkább mégse - tettem hozzá. Nekem sem támadt sok kedvem inni belőle.

Kópé sóhajtott, ahogy a lovak szoktak, amikor épp nincs kedvükre a világ, és a messzeségbe bámult.

A tengerszemen túli házra emeltem a tekintetemet, és én is felsóhajtottam.

Nem nyújtott biztató látványt. Régi, lehangoló stílusban épült régi, lehangoló kúria volt, kőből emelt szörnyeteg, amelyet még a leggazdagabb európai is csak ügyel-bajjal tudna fenntartani. Az egyik szárnya összeomlott, mostanra csak kőhalom és kiálló szarufák maradtak utána. Itt élt Madeline az ikertestvérével, Roderick Usherrel, aki egyáltalán nem volt Európa leg-

gazdagabb embere. Az Usherek még Rurávia szerény és eléggé elmaradott mércéjével mérve is elszegényedett nemeseknek számítottak, Európa többi részének nemességéhez mérve pedig olyan szegények voltak, akár a templom egere, és ez meg is látszott a házon.

Nem láttam semmiféle kertet, ugyanakkor enyhe, édes illatot éreztem. Valószínűleg a fűben virágzott valami, ám ez sem volt elég ahhoz, hogy eloszlassa a mélabús hangulatot.

– A maga helyében nem nyúlnék hozzá – szólalt meg valaki mögöttem.

Megfordultam. Kópé felemelte a fejét, de a látogatót is ugyanolyan kiábrándítónak találta, mint a fűvet és a tavat, úgyhogy vissza is eresztette.

Édesanyám „éltes hölgynek” nevezte volna a látogatómat. Ez ebben az esetben úgy hatvanéves kort jelenthetett. Férficsizmát és talán még az uradalomnál is régebbi tweedszövet női lovaglóruhát viselt.

Magas volt, széles, óriási kalapjától még magasabbnak és szélesebbnek tűnt. A kezében jegyzetfüzete, a hátán nagy, bőrből készült hátizsák.

– Tessék? – kérdeztem.

– A gomba – állt meg előttem. Angol akcentussal beszélt, de nem londonival: feltehetően valahonnan vidékről származott. – A gomba, fiatal... – Tekintete végig-

söpört rajtam, rátalált a zubbonyom gallérján a katonai jelvényekre, és megláttam az arcán átvillanó felismerést: aha!

Nem, a „felismerés” nem is jó kifejezés. Inkább osztályozásnak kellene mondani. Megvártam, vajon ennyiben hagyja-e a beszélgetést, vagy folytatja.

– A maga helyében nem érnék hozzá, katona – ismételte meg, és a gombára mutatott.

A kezemben lévő botra pillantottam, mintha valaki másé lenne.

– Ó... nem? Talán mérgező?

Kifejező arca volt. Színpadiasan csücsörített.

– Búzös galambgomba. *A. foetida*, nem összetévesztendő az *A. foetidissimával*... De a világnak ezen a részén utóbbi aligha fordulhat elő, nem igaz?

– Nem? – találgattam.

– Nem. Az utóbbi Afrikában lelhető fel. Ez itt Európának ezen a részén honos. Tulajdonképpen nem mérgező, viszont... hát...

Tenyérrel felfelé felém nyújtotta a kezét. Érdeklődve helyeztem bele a botot. Egyértelműen valamiféle természetbúvár. Így már több értelme volt annak, hogy úgy éreztem, osztályozott. Kategóriába helyezett, belekerültem a megfelelő osztályba, és így alkalmazhatóvá váltak a megfelelő udvariassági formák, miközben

olyan, jóval lényegesebb dolgok felé fordulunk, mint a gombák rendszertana.

– Azt javaslom, fogja meg a lovát. És esetleg az orrát is takarja el.

Elővett egy zsebkendőt a zsákjából, az orra elé emelte, majd a bot legvégével felfordította a bűzös galambgombát.

Éppen csak hozzáért, de a gomba kalapja azonnal ugyanolyan zsigeri vöröseslilára változott, mint a lemezei. A következő pillanatban leírhatatlan szag ért el hozzánk: rothadó hús a nyelvre lepedéket varázsló romlott tejes felhangokkal és borzalmas módon frissen sült kenyeret idéző utóhatással. A levegő mindennemű édességét elűzte, és felkavarodott tőle a gyomrom.

Kópé prüszkölt egyet, és megrántotta a kantárt. Nem hibáztattam.

– Pfuj!

– Ez csak egy kicsi példány volt – jegyezte meg az éltes korú hölgy. – Hála az égnek, nem is érett meg teljesen. A nagyoktól leesik a kapca az ember lábáról, és még a haja is begöndörödik. – Letette a botot, közben végig a szája előtt tartotta a zsebkendőt. – Ezért szerepel a közkeletű nevében a bűzös előtag. A galambgomba a nagyobb csoportot jelzi. Néha hívják rőtgalambnak is.

- Undorító! – emeltem a karomat az arcom elé. – Ezek szerint maga gombaszakértő?

A zsebkendőből nem láthattam a száját, de felhúzta a szemöldökét.

- Attól tartok, csak műkedvelő, ahogy az a nememhez illik.

Elharapta a szavakat, és óvatos megértéssel pillantottunk össze. Úgy tudom, Angliában nincsenek felesküdtött katonák, ám még ha lennének is, meglehet, ő más utat választott volna. Nem tartozott rám, ahogy az én dolgom sem őrá. Mindenki maga leli meg az útját a világban. Vagy nem. Ezzel együtt volt sejtésem arról, milyen fajta akadályokkal kellett szembenéznie.

- Hivatásomat tekintve illusztrátor vagyok – közölte határozottan. – De egész életemben foglalkoztattak a gombák.

- Ez hozta ide?

- Á! – intett a zsebkendővel. – Nem tudom, mennyire ismeri a gombákat, ez a hely viszont egészen kivételes! Annyi itt a szokatlan forma! Találtam itt olyan tinórukat, amelyeket egészen mostanáig kizárólag Olaszországban ismertek, és egy galócát is, amelyik egészen újnak tűnik. Műkedvelő ide vagy oda, amikor befejezem a rajzokat, a Mikológiai Társaságnak el kell ismernie a munkámat.

– És hogyan fogja elnevezni? – Legyenek bármennyire is szokatlanok, szórakoztatnak a különös és kevéssé ismert szenvedélyek. A háború alatt egy pásztor-kunyhóban húztam meg magamat, és miközben hallgattam, ahogy az ellenség jön felfelé a hegyoldalra, a pásztor szenvedélyesen magyarázni kezdte a birkatevényésztés részleteit – felért egy prédikációval. A végére bólogatva követtem a mondandóját, és készen álltam hadjáratot indítani minden gyenge, túltenyésztett, hasmenésre, légyköpésre fogékony nyáj ellen, amely kiszorítja a világból a rendes birkákat.

„Férgek! – rázta felém az ujját. – Férgek meg a húgy meg az irhájuk alja!”

Gyakran eszembe jut az a pásztor.

– A. potterinek fogom nevezni – közölte újdonsült ismerősöm, aki szerencsére nem tudta, merre kalandoztak a gondolataim. – Eugenia Potternek hívnak, és így vagy úgy, de be kell írni a nevemet a Mikológiai Társaság évkönyveibe.

– Hiszem, hogy sikerrel fog járni – jelentettem ki ünnepélyesen. – Alex Easton vagyok – hajoltam meg előtte.

Biccentett. Egy gyengébb jellem talán kellemetlenül érezte volna magát, amiért ilyen módon kibukott belőle szenvedélye tárgya, ám Miss Potter egyértelműen

fölötte állt az efféle gyarlóságoknak... Vagy esetleg egyszerűen csak azt feltételezte, hogy mindenki számára nyilvánvaló annak a fontossága, hogy az ember nyomot hagyjon maga után a mikológia évkönyveiben.

- Ez a bűzös galambgomba nem jelent újdonságot a tudomány számára? - kérdeztem.

Miss Potter a fejét ingatta.

- Évekkel ezelőtt leírták már. Azt hiszem, egy épp erről a vidékről vagy a közelből származó műben. Az Usherek régen igencsak pártolták a művészetet, és az egyikük rendelt egy botanikai munkát. Jobbára virágokról szólt - pazar volt hallani a hölgy megvetését -, de akadt benne néhány gomba is. Ráadásul az *A. foetidát* még egy botanikus sem tudja figyelmen kívül hagyni. Attól tartok, galláciaiul nem tudom megmondani a nevét.

- Lehet, nincs is neki.

Aki nem találkozott még galláciaival, annak mindekelőtt azt kell tudnia, hogy Gallácia makacs, büszke és indulatos emberek hazája, akik azonban egészen pocsek katonák. Az őseim Európát járták, belekötöttek mindenkibe, és lényegében minden más nép, amellyel dolguk akadt, ellátta a bajukat. Végül Galláciában állapodtak meg, ami Moldova mellett fekszik, és még annál is kisebb. Állítólag azért épp ott telepedtek le, mert senki másnak nem kellett az a föld. Akinek ez mond

bármit is, annak elárulom, hogy az Oszmán Birodalom még azzal sem bajlódott, hogy hűbéressé tegyen minket. Hideg és szegény vidék, és ha az ember nem hal bele abba, hogy valamilyen lyukba zuhan, esetleg éhen vész, akkor megeszti egy farkas. Az egyetlen előnye a helynek, hogy nem támadnak meg bennünket túl sokszor, legalábbis a legutóbbi háborúig ez volt a helyzet.

A sok vándorlás és az elvesztett összecsapások közepette saját nyelvünk lett, a galláciai. Állítólag még a finnél is rosszabb, ami szép teljesítmény. Valahányszor veszítettünk, az ellenségünktől szerzett szavakkal álltunk tovább. Mindennek köszönhetően a galláciai erősen egyedi nyelv. Példának okáért hétféle személyes névmásunk van, az egyik csak az élettelen tárgyakat jelöli, egyet pedig kizárólag Isten megnevezésére használunk. Valószínűleg egy csodának köszönhető, hogy nincs egy külön a gombákra is.

Miss Potter bólintott.

– Ha érdekl, a tengerszem túloldalán az ott az Usher-ház.

– Pontosan oda tartok. Madeline Usher fiatal koromban a barátom volt.

– Csakugyan? – Miss Potter most először tűnt úgy, mintha habozna. Elfordította a tekintetét. – Úgy hallottam, igen beteg. Nagyon sajnálom.

– Már évek óta. – Ösztönösen megsimítottam a zsebemet, ahová Madeline levelét tettem.

– Talán nem olyan rossz a helyzet, mint mondják. – Egyértelműen derűsnek szánt hangon beszélt. – Tudja, hogy terjed a rossz hír faluhelyen. Elég délben tüsszenteni egyet, és napnyugtára már a sírásó veszi le a méretet az emberről.

– Reménykedjünk.

Újra a tengerszemre néztem. Enyhe szél fodrozta a felszínét, a hullámok a partot nyaldosták. Kő repült valahonnan a ház irányából, és a vízbe hullott. Még a loccsanás is mintha tompán szólt volna.

Eugenia Potter megrázta magát.

– Hát, még vázlatokat kell készítenem. Sok sikert, Easton katonatiszt!

– Ahogy önnek is, Miss Potter. Várom, hogy halljak a galócájáról.

A hölgy ajka megrándult.

– Ha nem is a galócáról, akkor ezekről a tinórukról, amikhez nagy reményeket fűzök. – Integtetett, és a nyirkos fűben ezüstös csizmanyomokat hagyva átvágott a mezőn.

Visszavezettem Kópét a tavat megkerülő útra. Hiába volt karnyújtásnyira a céloom, örömtelen volt a látvány. Újra csak kókadt sás és néhány kiszáradt fa, túl szür-

kék, hogy azonosíthassam a fajtájukat. (Miss Potter minden bizonnyal tudta, mik ezek, habár sose kérném meg, hogy közönséges növények azonosításáig alacsonyodjon.) Moha borította a köveket, és még több bűzös galambgomba bukkant elő közöttük szégyentelen kis csoportokban. A ház úgy gubbasztott az egész táj fölött, mint mind közül a legnagyobb gomba.

A fülzúgásom ezt a pillanatot választotta, hogy újrakezdődjön: az éles sivítástól még a tengerszem lágy hullámainak loccsanását sem hallottam. Megálltam, hogy megvárjam, amíg elmúlik. Nem veszélyes, de néha kissé elbizonytalanodik tőle az egyensúlyom, és nem vágytam a tóba szédülni. Kópé már hozzászokott, és a megkínzott vértanúk sztoikus nyugalmaival várokozott.

Sajnálatos módon amíg a fülem rendbe nem jött, csupán az épületet tudtam nézni. És az ég szerelmére, micsoda lehangoló látvány volt!

Közhelyes hasonlat, hogy egy épület ablakai olyanok, akár a szemek – az emberek mindenbe arcokat látnak, így természetes, hogy az ablakokból szemek lesznek. Az Usher-házon tucatnyi szem látszott, ezért vagy egy sor arcnak tűnt, vagy egy másféle rendbe tartozó lény pofájának, például egy pókénak, amelynek fején burjánzottak a szemek.

Nem vagyok valami képzeletgazdag lélek. Ha bezárnának Európa leginkább kísértetjárta házába egy éjszaka, én mélyen aludnék, majd farkaséhesen ébrednék. Mindennemű okkult érzékenység hiányzik belőlem. Az állatok kedvelnek, ám néha úgy vélem, bosszantónak találhatnak, ahogy láthatatlan szellemeket bámulnak meredten, aztán meg-megrándulnak, míg én olyan bárgyú dolgokat mondok nekik, hogy „na, ki a jó fiú?” meg „kérsz egy kis finomságot?”. (Aki nem viselkedik ostobán az állatokkal szemben – legalább négyszemközt –, abban nem lehet megbízni. Ez apámnak egyik gyakori szavajárása volt, és eddig még egyszer sem cáfoltak rá.)

A képzelőerő hiányában talán megbocsátják nekem, amikor azt mondom, hogy az egész hely olyan érzetet keltett, akár a másnaposság.

Hogy mi volt annyira lehangoló a házban és a tengerszemben? Egy csatamező természetesen nyomasztó hely, ennek azonban senki sem kérdőjelezi meg az okát. Ez itt csak egy komor tó volt komor házzal és néhány komor növényvel. Nem lett volna szabad ilyen nagy hatással lennie a lelkemre.

Tény, hogy a növények mind elpusztultak vagy haldokoltak. Tény, hogy a ház ablakai egy sor koponya szemüregéiként meredtek előre, ez igaz, ám mégis mit szá-

mít? A valódi felsorakoztatott koponyák nem hatnának ilyen erősen rám. Ismerek egy gyűjtőt Párizsban... Mind-egy, a részletek nem érdekesekek. Nem létezett nála szelídebb lélek, pedig elég különös dolgokat gyűjtött. Az évszaktól függően különféle ünnepi kalapokat helyezett a koponyáira, és azok ettől nagyon vidám képet öltöttek.

Az Usherek házának jóval többre lett volna szüksége néhány színes kalapnál. Felültem Kópéra, és ügetésre sarkalltam, hogy mihamarabb a házhoz érjek, és magam mögött hagyjam ezt a látványt.

Hosszabb időbe tellett elérnem a házat, mint vártam. Olyasféle csalóka táj volt ez, ahol az ember látszólag csupán néhány száz méternyire van a céljától, de amint átjut a vidéket szabdaló árkokon és emelkedőkön, kiderül, hogy negyedóráig tartott eljutnia oda, ahová indult. A háborúban számos alkalommal mentette meg az efféle tájék az életemet, ennek ellenére még mindig nem igazán kedvelem. Mintha folyton rejtegetne valamit.

Ez esetben nem többet, mint egy nyulat, amely nagy, narancssárga szemmel meredt ránk Kópéval, ahogy ellovagoltam mellette. A lovam tudomást sem vett róla. A nyulakat méltóságán alulinak tartja.

Csak úgy juthattam a házhoz, ha végigmentem a tavon átvezető töltésen, amelyet azonban Kópé sem élvezett jobban nálam, úgyhogy leszálltam, hogy átvezessem. A szerkezet elég szilárdnak tűnt, azonban az egész környék annyira roskatag állapotban volt, hogy azon kaptam magam, igyekszem valahogy nem a teljes súlyommal lépni, hangozzon ez bármennyire nevetségesnek is. Kópé úgy nézett rám, ahogy olyankor szokott, amikor általa túlzásnak tartott dolgot kérek tőle, de azért csak jött utánam. Furcsán tompán koppantak a patái, mintha gypájúba lennének bugyolálva.

Nem várt rám senki. A töltésút az épülettől elkülönülő keskeny udvarba vezetett. A falak kétoldalt egyenesen a tó vizébe nyúltak, a síkjukat csak egy-egy erkély törte meg. A bejárat egyértelműen gótikus volt, valószínűleg valós és átvitt értelemben egyaránt, a csúcsos boltívbe foglalt szörnyűség ugyanis egyetlen prágai katedrálison sem hatott volna idegenül.

Megemeltem és visszaejtettem a nagy, vasból készült kopogtatót. Olyan hangos zajt csapott, hogy hátrahőköltem, és félig-meddig attól tartottam, az egész ház összeomlik tőle.

Percekig nem történt semmi. Kezdtem kényelmetlenül érezni magamat... Csak nem halt meg Madeline a levele érkezése óta eltelt időben? Talán temetésre

készülnek a házban? (Ez jól mutatja, mennyire nyugtalan lettem ettől a helytől. Nem szoktam rögtön temetésre gondolni ilyen helyzetekben.)

Végül, amikor már a reményt rég feladva a kopogtatót méregettem, hogy vajon másodszor is próbálkozak-e, az ajtó nyikorogva kinyílt. Idős szolgáló nézett ki rajta, és jól megbámult. Nem annyira pimasz, mint inkább értetlenkedő tekintettel, mintha nemcsak váratlanul érkeztem volna, hanem soha nem is tapasztalt volna hozzám hasonló látogatót.

– Jó napot! – szólaltam meg bizonytalanul.

– Miben segíthetek? – kérdezte ezzel egy időben a szolgáló.

Mind a ketten kis szünetet tartottunk, majd ismét belekezdtem:

– Az Usherek barátja vagyok.

Ennek hallatán a férfi komolyan bólintott. Vártam, félig arra számítottam, hogy az ajtó újra be fog záródni. De egy nagyon hosszú pillanat után végül azt mondta:

– Szeretne befáradni?

– Igen – feleltem, pedig tudtam, hogy hazudok. Nem akartam bemenni ebbe a gombákkal és építészeti furcsaságokkal teli, megfáradt házba. Ám Madeline meghívott, és most itt voltam.

– Akad valaki, aki ellátná a lovamat?

– Ha befárad, szólok a fiúnak, hogy kösse be.

Kijebb nyitotta az ajtót, de még mindig nem tárta szélesre. Szürke fénypászma hatolt be a benti sötétségbe, igazán azonban semmit sem világított meg. Az árnyékom előttem haladt, ahogy besétáltam a fényes foltba, majd a szolga becsukta az ajtót, én pedig a sötétben találtam magam.

– Easton? – Ismerős volt a hang, habár a forrása a folyosó árnyékában maradt. – Easton, hát te mit keresel itt?

A hang tulajdonosa felé fordultam, épp akkor, amikor előrelépett. A gyertya rebbenő fényében megpillantottam jóbarátomat, Roderick Ushert. Kamaszkorom hú társa volt, majd a sors szeszélye folytán parancsnokságom alatt szolgált a háborúban. Olyan jól ismertem a vonásait, mintha tükörbe néztem volna. De esküszöm, ha nem hallom a hangját, nem ismertem volna fel.

Roderick Usher bőrének színe a csonttét idézte: fehér volt, valami fakósárgás árnyalattal. Igazán csúf szín, akár az olyan emberé, akit most ért mély megrázkódottság. A szeme mélyen süllyedt kékes árnyalatú üregébe,

és ha maradt is némi hús az arcán, én nem láttam nyomát.

A haja volt a legszörnyűbb. Ökörnyálként libbent, és azzal győzködtem magam, hogy pusztán a gyertyafény játéka miatt tűnt inkább ősznek, mint szőkének. Akárhogy is, most szálldosó pihékbe állt össze, mintha a feje körül glóriába gyűlt ködpamacsok lettek volna. A nagyon fiataloknak és a nagyon időseknek van ilyen hajuk. Nyugtalanítónak találtam ezt olyasvalakin látni, aki egy évvel fiatalabb nálam.

Roderick és Madeline mindig is igen sápadt volt, már gyerekkorukban is. Később, a háborúban, arra számítottam, hogy Roderick hamarabb fog leégni, mint lebarnulni. Mindkettejüknek nagy, csillogó szeme volt, az a fajta, amelyet a költők az őzéhez hasonlítanak. Habár az efféle költők nagyrészt sosem vadásztak őzre, ugyanis egyik Ushernek sem volt óriási, tojásdad szembogara, és a szemük fehérje teljesen jól működött. Ami azt illeti, jelen pillanatban kissé túl sokat is láttam Roderickéből. Barátom szeme lázasan csillogott természetellenesen sápadt arcában.

- Usher, úgy nézel ki, mint akit seggel előre ráncigáltak végig a poklon!

Erre köhögő nevetést hallatott, majd a fejéhez kapott.